

Haberler

İKİ KARDEŞİMİZİ KAYBETTİK

Hasan KARADAĞ

Konya Yüksek İslâm Enstitüsünden mezun, Gerede İmam-Hatip Okulunda bir seneden beri meslek dersleri öğretmenliği yapan kardeşimiz Hasan Karadağ, arkadaşlarını ziyaret için gittiği Tuzla'dan 29 Ekim günü akşamı okuluna dönerken yolda kaza geçirmiştir. Aynı gün Nümune Hastahanesine kaldırılıp oksijen tedavisi yapılmışsa da kurtarılamamıştır.

Bir senelik hocalığı esnasında bütün Gerede halkına ve 400 öğrencisine kendisini sevdirmiş olan Hasan Karadağ, okuttuğu derslerde üstün başarı sağlamıştır.

Aslen Alaşehir'in Emcilli köyünden olan 27 yaşında iken emaneti sahibine teslim eden Hasan Karadağ, henüz bir yuva kurmamış, muradına ermemiştir.

Genç yaşında ve tam hizmet devresinde kaybettiğimiz kardeşimize Allah'tan gani gani rahmet, ailesine sabır ve başsağlığı dileriz.

M. Fevzi BELVİRANLI

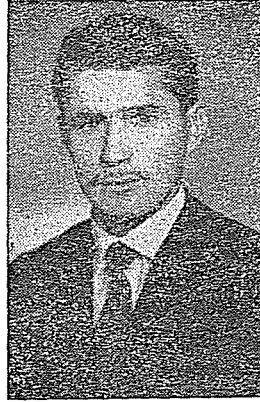
İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü mezunu, Polatlıda vatani görevini yapmakta olan kardeşimiz M. Fevzi Belviranlı 8 Kasım 1968 cuma sabahı uğradığı bir trafik kazası neticesi Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur.

İki sene Elâzığ İmam-Hatip Okulunda meslek dersleri öğretmenliği yapan merhum, Diyanet İşleri Başkanlığında Raportörlük görevinde iken askere gitmişti.

Çok mücadeleli bir memuriyet hayatı geçiren kardeşimiz, ömrünün en verimli çağında 28 yaşında aramızdan ayrıldı.

Kederli ailesine ve meslektaşlarına başsağlığı dileriz.

Her iki kardeşimizin ruhları için Fâtiha...

VAİZ MEHMED ÇİÇEK TAHLİYE EDİLDİ.

11 Eylül Cuma günü Kadıköy Osmanağa Camiinde verdiği vaaz'da laikliğe aykırı konuştuğu, halifelik istediği iddialarıyla malum Prof. H. Nall Kubalı tarafından ihbar edilen ve Memurın Muhakemat Kanunu çiğnenerek alelacele tevkif edilen arkadaşımız Mehmed Çiçek, 17 Aralık tarihinde yapılan ikinci duruşmasında tahliye edilmiştir. Sol basın'ın «Hilafetçi Vaiz» diye bir bardak suda fırtına koparmak istercesine millete takdim ettikleri tevkif haberleri, henüz hatırlardadır. Tahliye edildiği zaman aynı gazeteler, susmuşlar veya iç sahilelerde kısaca haberi vermişler, Türk Adliyesinin bu memnuniyet verici kararıyla, muhbir'in ve onun yardımcılarının kanun mercilerince yalanladığını milletten saklamak istemişlerdir. Bu adetleri yeni olmadıkları için pek mühim saymıyoruz artık.

Dinleyicilere «öğretilmiş» hissini veren şahitlerin ifadeleri ve mahkeme safahatı cidden görülmeğe değer şekilde cereyan etmiştir.

Çiçek ve Çiçek gibi dava mazlumlarına muvaffakiyetler dileriz.

YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜLERİNİN KURULUŞ GÜNÜ MERASİMLERLE KUTLANDI

İstanbul, Konya, Kayseri ve İzmir yüksek İslâm enstitülerinde yapılan merasimlerle «Yüksek İslâm Enstitülerinin kuruluş günü olan 19 Kasım» kutlanmıştır. Davetlilere enstitüler hakkında bilgi verilmiştir. İstanbul da tertip edilen merasimde, federasyonumuz adına genel başkan Cahid Baltacı bir konuşma yapmıştır. Mezunlar adına asistan Fahrettin Olguner tarafından yapılan konuşmayı «Maarif» sahifemizde bulacaksınız. Kayseri'de de T. İ. E. T. F. ikinci başkanı İ. Necmeddin Nursaçan ve Talebe Cemiyeti Başkanı Sedat Şenerman imzasıyla günün ehemmiyetini belirten bir bildiri neşredilmiştir. Bildiri'de özetle şöyle denilmektedir.

«Amerika'da 515, Fransa'da 55, Almanya'da 65 adet Akademi kariyeri haiz, Din Eğitimi yapan yüksek okul mevcuttur. Ayrıca bütün okullarda papazlar din dersleri verirler. Bizde, İstanbul'da, orta dereceli müsevî okulunda (5) saat Tevrat, (6) saat da Talmut okutulur. Mezunları Üniversitelerimize girebilirler. Kimse bunların laikliğe aykırı olduğunu iddia etmez.

Sorunuz Söyliyelim

Suallere Cevaplar

● FİDYE, BORÇ VE KADIN KIYÂFETLERİ?

● İstanbuldan Bayan Müberra İ. Önal: «Onbeş yaşında geçirdiğim bir hastalık sebebiyle Ramazan orucu tutamadım. Borçlarım hayli çoğaldı. Bünyem hafiftir, hem okumak, hem de çalışmak mecburiyetindeyim. Bu sebepten Ramazan dışında borçlarımı ödeyemiyorum. Kendime güvensen hemen ödemeye başlarım. Bu borçlarımı nasıl ödeyeceğimi selâhiyetli bir ağızdan duymak istiyorum, ne yapmam lâzım?..»

Oruçlu bir Müslüman hayatî ehemmiyeti haiz bir hastalıktan dolayı orucunu bozması ve hastalığı devam ettiği müddetçe Ramazan orucunu yemesi caizdir. Ancak böyle bir kimse oruç tutmadığı günleri Ramazan dışındaki günlerde kaza eder.

Eğer hastalık devam ederse sıhhatli duruma gelinceye kadar bekler. Bir gün de olsa sıhhat bulmazdan önce ölse hiç bir şey lâzım gelmez. Borç ondan sakit olur. Eğer oruç tutacak dercede sıhhat bulursa, sıhhat bulduğu andan itibaren borcunu tutmakla mükelleftir, ihmal eder de vefat ederse Allah indinde mes'uldür.

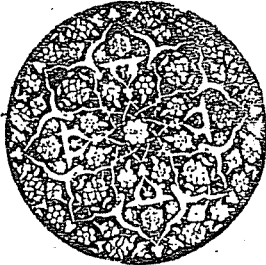
Oruç tutarsa Hastalığının artacağı veya geri döneceği müslüman bir doktorun raporu ile sabit olan bir kimse için kazalarını te'hir etmesi câizdir, hükmen hastalığı devam eden kimse gibidir. Bunu kendisi de oruç tutmak sureti ile tecrübe edebilir. Eğer hakikaten doktorun dediği gibi tehlike zuhur ediyorsa, hastalık geri dönüyorsa orucu ve kaza'larını te'hir etmesi câizdir. Hatta hastalık tehlikeli olursa oruç tutması câiz değildir.

Gençliğiniz, geçirdiğiniz oruçlarınızı ileride tutabilme imkânını bahşedebilir. Binaenaleyh oruç borçlarınızın hesabını yaparak ortaya çıkacak meblağı herhangi bir fakire vermeniz söz konusu değildir. Fidyeye sadece ihtiyarlık sebebiyle oruç tutamayanlara gerekir.

2. — «5000 lira borcum var... Bunun yanında para biriktirip Annemi nafile olarak haccı göndermemde bir mani varmıdır?»

Borç kul hakkıdır. Vâlidenizi nâfile haccı göndermekten mes'ul değilsiniz. Fakat borcunuzu ödememekten mes'ulsünüz. Borcunuzu ödemek Annenizi haccı göndermekten mühimdir. Annemi haccı göndereceğim diyerek borcunuzu tehir etmeniz doğru değildir. Şayet borcunuzu ödemezden Annenizin haccına yardım ederseniz bu hacmın kabul olmasına mani değildir. Fakat bu parayı borcunuza yatırırsanız daha doğru hareket etmiş olursunuz. Şayet alacaklınızdan müsaade alırsanız o zaman mahzur ortadan kalkar. İslâmiyette hayır işleyeceğim diye vazifeyi ihmal yoktur. Allah arzunuza nâil eylesin.

Hazırlayanlar:
Gazi MERT — Y. Vehbi
YAVUZ

● 3 — «Çalışan veya tahsil yapan kimse namaz vakitlerinde gözle borcunu ödemeli mi? Yoksa ders ve iş saati dışında kaza mı yapmalı?»:

Tahsil yapan bir kimse ne kadar güç durumda olsa da namaz kılacak kadar bir zaman bulabileceği kanaatindeyiz. Çünkü her 45 dakikada bir teneffüs saati vardır. Namaz için hazır olan bir müslüman bu teneffüs saatinde namazını edâ edebilir. İşçi için de durum aynıdır. En zor ve sıkışık durumlarda dahi Namaza aşık olan bir müslüman fırsatını bulup namazını kılar. İş ve tahsil namazı kazaya ma'zeret değildir. Fakat buna rağmen namazını kılamayan bir mü'min'in imâ ile yani göz ucu ile namaz kılması câiz değildir. Namazını kaza olarak kılacaktır. Herşeye rağmen bir müslüman Allah'ın emrini kulun emrine tercih etmelidir.

● 4 — «Kadınların giydiği pantolon veya pijama ile namaz kılmak caiz değildir? Yoksa erkek elbisesinden kasıt erkeklerin giydiği elbise midir?»

Pijama ile namaz kılmak mekrûh'dur. (Mecmaul' Enhur Cilt: 1 sayfa 124. de) «Ev içinde giyinilen ve büyüklerin karşısına çıkılmayan elbise ile namaz kılmak mekrûh'dur» der. Pijama da ev içinde giyilen ve saygıyı icap ettiren kimselerin yanına çıkılmayan Elbise cinsinden olduğu için aynı hükme dâhil'dir.

Kadınların dar pantolonla namaz kılmaları kerahetle câizdir. Keza erkeklerin de a'zalarını tebarüz ettirecek derecede dar pantolonlarla namaz kılmaları caiz ise de mekrûhtur. Azalarını belirten çoraplar da aynı hükme tabidir. Namaz kılan bir kadının kerahetten kurtulması için topuklarına kadar uzanan geniş bir sabahlık giymesi lâzımdır. Bu takdirde pantolonlu veya a'zaları belirten uzun çoraplı da olsa mahzur ortadan kalkar.

Kadınların Erkek elbisesi giymelerinden kasıt, onları şeklen erkek gibi gösteren elbise demektir. Böyle elbiseler giymek kadınlar için mekrûhtur. Böylesi kadınlar ve kendilerini kadınlara benzeten erkekler peygamberimiz tarafından yerilmiştir.

● 5 — «Nâ mahrem bulunmayan topluluklarda dahi kadınlar başı açık bulunabilir mi?»

Nâ mahrem bulunmayan topluluklarda da olsa bir kadının başı açık bulunması Rahmet Meleklerinin o topluluğa yanaşmaması bakımından mahzurludur. Peygamber efendimize (S.A.V.) ilk vahiy geldiği zaman ne gelenin olduğunu anlayamıyordu. Hz. Hatice validemiz, Geline haber ver, başımı açayım. Eğer melekse kaçır, başka bir şey ise kaçmaz» dedi. Aynı şey'i tecrübe ettiler. Hz. Hatice başını açınca meleği Peygamberimiz göremez oldu. Bunun üzerine Peygamber efendimiz (S.A.V.) e gelen'in Cebraîl (A.S.) olduğu anlaşılmasmış oldu.

Baş açma, Türkiyenin Avrupa taklitçiliği devresinden sonra ehemmiyetli bir konu olmuştur. Kadınların, kendi aralarında da olsa başların açarak oturmaları bir Avrupa adettir. Peygamber efendimiz'in hanımlarında, ashab âlelerinde, Türk kadınlarında böyle bir gelenek yoktur. Sonradan harim-i ismetimize musallat olan bu manasız illetten uzak durmak müslüman türk hanımlarının şiarı olmalıdır.

● «Gizli bir yerde abdest alırken baş örtüsünün bulunmayışının bir mahzuru varmıdır?»

Abdest, Allaha yaklaşmak kastı ile yapıldığından ibadet sayılır, binaenaleyh abdest alırken gizli ve aşıkâr neresi olursa olsun baş örtülmesi lâzımdır. Abdeste zararı yoktur, fakat sevabını kaybeder.

● «Kolonya Abdesti bozar mı?»

Kolonya abdesti bozamaz. Fakat ihtiyat olarak kolonya sürdüğümüz uzuvları yıkanır ve silinirse daha muttaki hareket edilmiş olunur.

● «Tasarruf bonusu Faizleri devlet bütçesinden vurduğuna göre ikramiye babında düşünülebilir mi? O da faize girer mi? Faize girerse bu parayı nerede harcamalı?»

Tasarruf bonusu faizleri ikramiye olarak düşünülemez. Faiz'dir. Faiz ise haramdır. Fakat bu faiz ihtiyar ve irade dışında, mecburi bir alış, olduğundan serbest bir şahsın kendi arzusuyla alıp verdiği faiz gibi değildir. Çünkü Devlet bu faizi istesek, de istemesek de zorla veriyor. Hiçbir kimse parasından tasarruf bonusu kesilip faiz verilmesini arzu etmez. Bunu almanın, yani kabul etmenin mes'uliyeti ferde ait değildir. Ancak bu para haram olduğundan Devlele borçlarından başka yere verilmemelidir. Bir hayır müessesesine verilemez.

BU ŞEKİLDEKİ SATIŞ CAİZ MİDİR?

● Adana'dan sayın Süleyman KALEMAĞASI: «Ben pamuk ticaretiyle uğraşmaktayım. Bizim burda Aliv-re denen bir hususla alış-veriş yapılmakta. Şöyle ki; Çiftçiler tarlaya çığit ekmeden (yada ektikten sonra) tarla masraflarını karşılayacak parası olmayanlar bir tüccardan para alırlar ve verecekleri malın da o ektiği tarladan olacak mahsulden olacağını söylerler. E.. Para su anda alınıyor. Mahsul ise 5-6 ay sonra veriliyor. Bu durumun ser'an mahzurlu olup olmadığını açıklarmısınız?»

İslâmda 3 türlü satış muamelesi var.. Bey'ül-Ayn, Bey'ün-nesî, Bey'ül-Selemler.

Sorunuzun mahiyetinden anladığımıza göre bu şekilde satışın ismine İslâm Hukûkunda Bey'üs-Selemler denmektedir.

Bu satışın caiz olması için birçok şartlar mevcuttur. Bu şartlar muvacehesinde yapılan satışlar caizdir yoksa bu şartların kavramına girmeyen durumlarda yapılan satışlar caiz değildir.

Selemin şartları 17 tane olup 2 nev'e ayrılır;

1. nevi; Bu şekildeki alışverişin kendisine rucû eder..

2. nevi; Bedele rucû eder...

Birinci nevi'deki şart; yapılacak selem bey'i; dönme muhayyerliğinden, tamâmen âri olması şarttır.

İkinci nevideki bedele rucû eden şart 16 tane olup

1 — Herde meydana gelip mahsûlü alınacak eşyanın cinsini;

2 — Nev'ini...

3 — Niteliğini (sıfatını = iyimi, ortami, kötü mü olduğunu)...

4 — Kapital' (ince verilen fiatın) miktarını...

5 — Belirtilen kapital'in geçerli para olması. (meselâ: tââ eski devirlerden kalma mecdiyeyle bu malını alıyorum derse caiz değil...)

6 — Kapital'in alışveriş sözleşmesinin yapıldığı yerde teslim edilmesi...

7 — Satın alınacak metân (mahsûlün) cinsi;

8 — Satın alınacak metân (mahsûlün) nev'i;

9 — Satın alınacak metân (mahsûlün) sıfatı;

10 — Tartı, sayı veya ölçüyle miktarının bilinmesi.

11 — Satın alınacak eşyanın veya mahsûlün en az bir ay sonra teslim olunması...

12 — Satın alınacak eşya veya mahsûlün sözleşmeden, eşyanın teslim olunacağı zamana kadar piyasadan tükenmemesi...

13 — Satın alınacak eşya veya mahsûlün tayini (= tavsif veya belirtilmesi) mümkün olan şeylerden olması...

14 — Alınacak eşya (mahsûlün) İslâm Hukukunun şarii Hz. Peygamber tarafından ölçülmüş, tartılmış sayılmış veya metre birimiyle ölçülen şeylerden olması...

15 — Taşınmasında veya tesliminde yapılacak masrafı göz önüne alarak (falan yere getireceksin) gibi sözlerle beyan etme...

16 — Verilen Paranın ve ilerde teslim alınacak eşya veya mahsûlün faiz illetine sahip şeylerden olmaması...

...İşte Selem'in caiz olması için aranan şartlar bunlardır. Tüccar olduğunuzu beyan ettiğinize göre yaptığınız alışverişleriniz bu şartları haizse bu muameleleriniz caiz'dir.

Faiz vesaire gibi durumlarla yapılanlar ise caiz değildir.

● **İSKENDERUN'DAN SAYIN YAŞAR ÇEVİKLER:** Bahsettiğiniz kitabı İskenderunda dini eserler satan herhangi bir yayınevine veya kitapçıya müracaat etmek sûretiyle elde edebileceğinizi bildirir, mucibince amel etmenizi tavsiye ederiz.

● **İZMİT GÖLCÜK'TEN SAYIN İSMAIL YILANCI:** «1 — Bugün 100 binler, milyonlar meşrû kazanılabilir mi?»

Allah ve Resûlü'nün yolundan ayrılmadan çalıştıktan sonra niçin kazanılmasın ki...

2 — İslâmda para huzur ve saadet getirir mi?»

Para huzur ve saadetin kaynağı değil, belki huzur ve saadete götüren bir vastadır.

● **İSTANBUL'DAN BAYAN GÜLSEV AKSU:** Endişe ve üzüntülerinize biz de iştirak ediyoruz. Hakikaten bazıları bahsettiğiniz şekilde kendi öz benliğini unutarak Allah ve Rasûlünün yolundan ayrılıp çirkef'e saplanmakta... Şiirinizi göz yaşıyla okuduk...

Üzülmeyiniz. İslâm Kız kollejlere açılacaktır ve sizler gibi imanlı kardeşlerimizin yetişmesi sayesinde bu vatan kurtulacaktır.

● **CENAZE NAMAZINDA ELLER NE ZAMAN BIRAKILMALI?**

İzmir'den sayın İ. Gültekin ÖZER: «1 — Bazı kimseler cenâze namazı kılarken değişik tezler ileri sürüyorlar!... Şöyle ki; Sağa selâm verirken sağ el; sola selâm verirken sol el; ya da her iki tarafa selâm

verdikten sonra eller aşağıya bırakılır» diyorlar. En doğrusu hangisidir?»

Burada mühim bir mes'ele yoktur. Sağa selâm verirken sağ el; sola selâm verirken sol el; ya da her iki tarafa selâm verdikten sonra sağ ve sol eli bırakmakta hiçbir yanlışlık yoktur. Hepsisi olabilir.

«2 — Cum'a namazı; Pek çok kimseler bu namazın değişik şekillerde olduğunu söylüyorlar. Mesele: 2 rek'at farz namazı kılındığı için zühr-i Ahir kılınmaz diyorlar. Bu hususu vuzûha kavuştururmusunuz?»

Daha önceki sayılarımızda bu hususu mufassal şekilde anlatmıştık. Mecmuamızın yıl; 2 sayı; 13, sorunuz söyliyelim sahifesine bakınız.

● **ŞU ÜÇ SORUMU CEVAPLANDIRIRMISINIZ?**

Sayın Sönmez EVİN: «1 — Kur'an'ı bilen kimse için tecvidi öğrenmek mümkün müdür? Kolaylık var mıdır?»

Elbette mümkündür ve farz manâsına vacibdir. Muhtinizdeki bir din adamına müracaat ediniz...

«2 — Sol elle yemek yemek sağ kolu zayıf olan kimse için günah mı?»

Zarûretse hiçbir mahzuru yok!... Değilse edebe muğayir...

«3 — Çok çalıştığım halde (duada yalvardığım halde) Hz. Peygamberimizi rüyada göremiyorum. Acaba neden?»

Muhabbetin azlığından olsa gerek...

● **EBE GUSLETMELİ Mİ?**

Kurşunlu, Bayramören Nahiyesinden sayın Abdullah MUHİDDİNOĞLU: «Çocuk doğumuna yardım eden bir ebe'nin doğumdan sonra gusletmesi icap eder mi?»

Etmez. Değil bu şekilde; Tahtâvî'nin 54 üncü sahifesinden öğrendiğimize göre; kadın hastalıkları mütehassısı tarafından muayene edilen herhangi bir bayanın vaginasına gerekli ilâç, el veya parmak idhâl edildiğinden dolayı bile gusül icap etmemektedir.

Çocuk doğumuna yardım eden ebenin durumu ise apaçık meydandadır. Yani; mutlak gusletmesi şart değildir. Temizlik bakımından düşünülürse elbette ki iyi olsa gerektir.

● **İMAM MİNBER ÜZERİNDEN CUMA GÜNÜ İÇ EZANI OKUYABİLİR Mİ?**

Antakya'dan sayın Abdurrahman BERBEROĞLU: «Cum'a namazı için bir camie gittim. Baktım ki; müezzin yok müezzinlik yapacak ehil biri de yok... ve iç ezanı imam mecbûren minber üzerinden okudu. Arkasından da hutbeye başladı. «İç ezan» minber üzerinden okunduğu için bir özür teşkil etmez mi? İmam olan zatın bunda kusuru yok mudur? İzahat verilmesini rica ederim.»

Bu durumda; başka ne yapılabilir ki?.. Esâsen gaye ezanın okunması... falan kimse okuyacak diye bir tayin yapılmamıştır ve yine mutlak surette caminin falan kısmından kamet edilecek denmemiştir. Muayyen bir yer ve şahıs tayin edilmemiş olması ve başka birisinin edebilecek durumda bulunmaması sebebiyle bahsettiğiniz sorunuzun cevabının câiz olduğunu bildirir, hürmetler ederiz.